

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ANNOTATE

205267

No. 44

LEGE

PENTRU

**Organizarea învățământului Agricol
Gradul I și II și de popularizare**

Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Ministru I. MIHALACHE
Avizul Consiliului Legislativ și
Raportele dela Senat și Cameră

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR”, S. A., Strada Artei. No. 5

1929

Lei 50.—

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ANOTATE

No. 44

LEGE

PENTRU

Organizarea învățământului Agricol

Gradul I și II și de popularizare

Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Ministru I. MIHALACHE
Avizul Consiliului Legislativ și
Rapoartele dela Senat și Cameră

DIBL. UNIV. CLUJ

0490 * 13. II. 1930

EXEMPLAR LEG

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR“, S. A., Strada Artei, No. 5

1929

LEGE

pentru organizarea învățământului Agricol și
casnic de gradul I și II și de popularizare

TITLUL I

Dispoziții comune

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAPITOLUL I

Principii generale

ART. 1. — Învățământul agricol de toate gradele și de toate specialitățile, se îndrumază, se conduce și se controlează de Ministerul Agriculturii și Domeniilor și funcționează conform dispozițiilor prezentei legi.

ART. 2. — Acest învățământ se împarte în două categorii:

1. Învățământul școlar propriu zis.
2. Popularizarea cunoștințelor agricole.

Învățământul școlar propriu zis se predă în:

a) Școlile agricole de gr. I și II separate pentru băieți și pentru fete;

*) Votată de Cameră la 26 Iulie 1929, de Senat la 27 Iulie 1929, și publicată în **Monitorul Oficial** No. 169 din 2 August 1929.

b) Școale de economie casnică de fete de gr. I și II.
Popularizarea cunoștințelor agricole se face prin:

a) Școalele agricole de iarnă pentru băieți și de economie casnică de sezon pentru fete; aceste școli se pot și asocia;

b) Școale de ucenici agricoli;

c) Cursuri periodice fixe sau ambulante;

d) Conferințe și convorbiri; demonstrații pe teren, excursii agricole, expoziții, muzee, publicații periodice, broșuri, planșe, cinematograf, radio și orice alte mijloace potrivite acestui scop.

În înțelegere cu Ministerul de Război, popularizarea cunoștințelor agricole se va putea organiza și în armată.

În înțelegere cu Ministerul de Instrucție se va putea organiza o colaborare între învățământul primar superior și acțiunea de popularizare a cunoștințelor agricole, urmărită de către Ministerul Agriculturii și Domeniilor prin legea de față.

ART. 3. — Școalele și instituțiile prevăzute la art. 2 se înființează:

a) De Stat;

b) De Camerele de agricultură, de asociații de județe, județe, comune și orice alte așezăminte cu caracter de persoană morală, cum și de particulari sau asociații de particulari.

Școalele și cursurile particulare cari creează drepturi de publicitate și de reducere a termenului militar, vor fi autorizate și controlate de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, după procedura stabilită în regulamentul de aplicare a acestei legi.

Învățământul de popularizare de Stat se va organiza în colaborare cu Camerele de agricultură.

ART. 4. — Școlile pot fi specializate după diferite ramuri ale agriculturii: apicultură, sericicultură,

tură, horticultură, viticultură, industrii agricole, piscicultură, creșterea vitelor și lăptăria, silvicultura-motocultura, etc.

Specializarea poate fi organizată pentru toată durata cursurilor sau numai pentru parte din ea.

Pe lângă școale sau alte instituții se pot înființa cursuri de specializare, cu durată variabilă.

Organizarea lor va fi stabilită prin regulament.

ART. 5. — Nici o școală nu se poate înființa înaintea de a i se asigura mijloacele de funcționare.

Regulamentul va stabili minimum de înzestrare pentru fiecare categorie de școală.

Instituțiile și particularii cari au dobândit autorizație de a înființa școale, sunt obligați a-și înscrie în bugetul lor, anual, sumele necesare întreținerii școalelor, sub sancțiune de a li se retrage autorizația de funcționare.

ART. 6. — Pentru fiecare categorie de școală, prevăzute în legea de față, se vor întocmi programe analitice, de cunoștințele ce trebuie predate.

Programele vor specifica amănunțit lecțiunile teoretice, aplicațiile practice și lucrările manuale.

Lucrările manuale vor fi potrivite cu vârsta elevilor.

Ora de aplicațiune va fi socotită 1/2 din ora teoretică.

ART. 7. — Ministerul Agriculturii și Domeniilor va înscrie în fiecare an, în buget, sumele necesare pentru editarea manualelor didactice.

În acest scop:

a) Va publică concursuri pentru întocmirea de manuale originale, prelucrări sau traduceri și în caz de lipsă va putea însărcina persoane competente pentru întocmirea acestor lucrări, cu avizul comisiei permanente:

b) Va putea acorda subvenții autorilor respectivi, cu avizul comisiei permanente;

c) Va îngriji de confecționarea în țară sau procurarea din străinătate a materialului didactic necesar.

ART. 8. — Pe lângă fiecare școală de gradul I sau II, de băieți și de fete, și pe lângă școlile de iarnă și de sezon și eventual școlile de ucenici și cursurile periodice, funcționează câte un comitet de îndrumare.

Comitetul de îndrumare al școlilor de Stat, se compune din consiliul profesor al școlii, câte un reprezentant al administrației, al Camerei de agricultură, al cooperației, al serviciului agricol județean, al serviciului silvic local și din cel mult cinci persoane cooptate de acest comitet.

Rolul comitetului de îndrumare este de:

1. A asigura contactul viu și permanent, precum și influențarea reciprocă între viața din școală și realitățile practice din regiune, în direcția scopului pentru care a fost creată școala;

2. De a înlesni cunoașterea în regiune a acțiunii desfășurate de școală și rezultatele obținute.

3. De a asigura școlii tot concursul material și moral al elementelor din raza ei de activitate.

Atribuțiile amănunțite vor fi prevăzute de regulament și statutul fiecărei școlii.

Comitetele celorlalte școlii se vor organiza și vor funcționa după normele prevăzute în statutele respective aprobate de Minister.

ART. 9. — Fiecare școală se conduce după un statut al său.

Statutul cuprinde dispoziții generale din legea și regulamentele școlare și dispoziții speciale după care

școala urmează a se adapta mediului economic regional, în direcția scopului ce urmărește.

Statutul se elaborează în dispozițiile lui generale de către comisia permanentă (statutul-tip), iar în dispozițiile speciale de comitetul de îndrumare al fiecărei școale.

El se aprobă de ministru cu avizul consiliului general.

Statutul școalelor particulare se elaborează de susținătorii școalei respective și se aprobă de ministru cu avizul consiliului general.

ART. 10. — În regiunile locuite de cetățeni români, aparținând unor minorități etnice, învățământul agricol se poate predă și în alte limbi decât cea română, cu condiție ca Limba Română, Istoria Patriei, Geografia României și noțiunile de drept, să se predea obligatoriu în școalele de Stat, în limba română. În școalele particulare, cu limba minoritară, se va predă în limba română: Geografia României, Limba Română și noțiunile de drept.

ART. 11. — Școalele sunt persoane juridice.

Patrimoniul școalelor de Stat, județ și comună se va exploata, în conformitate cu legea pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice, în marginile bugetului întocmit de director, cu avizul comitetului de îndrumare și aprobat de Minister cu avizul comisiei permanente.

Contabilitatea se ține în partidă dublă.

Prin derogare dela legea contabilității publice, venitul nu se varsă la Stat.

O parte din venitul net va putea fi distribuită personalului didactic și administrativ, în scopul de a se încuraja producția agricolă, precum și absolvenților școalei. Modul de repartitie se va stabili prin

decizie ministerială, cu avizul consiliului general al învățământului agricol.

ART. 12. — Regulamentul legii, statutele școlare și programele analitice, vor fi revizuite obligatoriu la cel puțin 5 ani.

CAPITOLUL II

Conducerea și controlul învățământului

ART. 13. — Indrumarea și controlul învățământului agricol prevăzut în legea de față, precum și conducerea la școalele de Stat, se fac de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, prin direcția învățământului agricol, cu ajutorul organelor de inspecție ale învățământului agricol. Pe lângă această direcțiune va mai funcționa consiliul general al învățământului agricol, comisia permanentă și consiliul de disciplină.

I. Inspectorii.

ART. 14. — Inspectorii învățământului agricol se vor recruta dintre membrii corpului didactic de specialitate cu o vechime de cel puțin 5 ani ca titulari în învățământ.

Se respectă drepturile câștigate de inspectorii cari nu sunt proveniți din învățământ și au funcționat efectiv ca inspectori ai învățământului cel puțin 5 ani.

ART. 15. — Catedra profesorului numit inspector devine vacantă după 5 ani, în care timp este suplinită din oficiu. Inspectorul este dator, la expirarea anului al 5-lea, să opteze pentru una din funcțiuni.

În caz când optează pentru funcțiunea administrativă, el devine inamovibil dacă are avizul conform al Comisiunii permanente, păstrându-și drepturile la gradatie.

ART. 16. — Ministerul poate delega o parte din atribuțiile sale inspectorilor de regiune în vederea descentralizării serviciilor. Atribuțiile se vor determina prin regulament.

În acest scop inspectorii de regiune vor fi ajutați de câte un comitet regional compus din 3 membri titulari ai corpului didactic, numiți pe trei ani de ministru, dintr'o listă de nouă persoane recomandate de consiliul general al învățământului agricol din personalul definitiv al școalelor din regiune.

Avizele acestui comitet sunt consultative. El este prezidat de inspectorul respectiv.

ART. 17. — Inspectorii exercită controlul didactic-administrativ și tehnic-agricol asupra școalelor din regiunile lor, ajutați de câte un controlor pentru gestiuni.

Ei vor convoca odată pe an în conferință regională delegații comitetelor de îndrumare ale școalelor de sub controlul lor pentru a discuta nevoile școalelor respective.

La școalele particulare gestiunea nu privește controlul de Stat.

II. *Consiliul general al învățământului agricol*

ART. 18. — Consiliul general al învățământului agricol se compune din:

- a) Directorul învățământului agricol;
- b) Inspectorii de regiune ai învățământului agricol;
- c) Delegatul Oficiului național al cooperăției;

- d) Delegatul Uniunii Camerelor de agricultură;
- e) Un delegat al societăților agronomice, desemnat de comun acord;
- f) Directorul general al agriculturii;
- g) Delegatul Ministerului de Instrucție;
- h) Un profesor universitar numit de ministrul agriculturii și domeniilor.
- i) Un reprezentant al instituțiilor de Stat și particulare, cari se ocupă cu propaganda culturală la sate (recomandat de Casa Școalelor);
- j) Câte un delegat al școalelor superioare de agronomie, dintre profesorii agronomi;
- k) Trei delegați ai învățământului de gradul II-lea;
- l) Nouă delegați ai învățământului de gradul I;
- m) Trei delegați ai învățământului de economie casnică;
- n) Trei delegați ai corpului didactic al școalelor de ucenici agricoli, ai școalelor de iarnă și al învățământului ambulant.

Delegații tuturor gradelor de învățământ vor fi desemnați dintre profesorii de specialitate indiferent de sex.

Delegații școalelor de gradul I și II vor fi numiți de ministru din lista compusă din profesorii desemnați de consiliile profesorale respective, câte 2 de fiecare școală.

Toți membri, afară de directorul învățământului agricol, care e membru de drept, vor fi numiți prin decret regal pe un period de 5 ani și vor fi revocați tot pe această cale.

Ministrul poate înlocui în fiecare an o cincime din membrii prevăzuți la alin. **k**, **l**, **m**, **n**, prin tragere la sorți. Numirea membrilor noi în locul celor ieșiți la sorți se va face după aceleași norme.

Consiliul poate coopta un număr de 5 membri din afară de persoanele oficiale.

Ministrul poate chema la ședințe și persoane străine de învățământ pentru a-și da părerea asupra chestiunilor în cari sunt competente.

ART. 19. — Consiliul general al învățământului agricol va fi convocat cel puțin odată pe an și are a-și da avizul asupra următoarelor:

- a) Programele de învățământ;
- b) Creațiuni, desființări sau transformări de școli propriu zise sau de catedre și regruparea lor unde legea de față permite;
- c) Planul de activitate al direcțiunii învățământului agricol și bugetul ei;
- d) Statutul fiecărei școli;
- e) Anteproiecte de legi și regulamente, cum și orice alte chestiuni ce se vor supune de ministru;
- f) Propuneri din inițiativa a membrilor, formulate cu o lună înainte, spre a se introduce în ordinea de zi, ce se va comunica membrilor odată cu convocarea și cel puțin cu 15 zile înainte.
- g) Propuneri privitoare la organizarea propagandei agricole.

Consiliul poate lucra și în secțiuni.

Avizele consiliului general sunt consultative, afară de cele prevăzute la literele **a**, **b**, art. 45, alin. ultim, art. 46, alin. 2 și art. 53, alin. ultim, cari sunt obligatorii.

ART. 20. — Consiliul general al învățământului agricol este prezidat de ministru sau delegatul său.

III. Comisia permanentă.

ART. 21. — Comisia permanentă se compune din cinci membri. Dintre aceștia 3 vor fi aleși de pe o

listă de șase, prezentată de Consiliul general din sânul său, dintre membrii corpului didactic agricol, reprezentând cele trei grade de învățământ; ceilalți doi vor fi numiți de minister.

Pentru chestiuni în ce privesc diferite ramuri ale învățământului agricol, comisia permanentă se va completa cu câte un membru al corpului didactic din fiecare specialitate.

Acești membri vor fi numiți pe un period de 3 ani prin decret regal.

Membrul comisiei, care a fost înlocuit în consiliul general este înlocuit de drept și în comisia permanentă.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor de ordin didactic și educativ, comisia permanentă se poate completa cu un profesor de specialitate numit de ministru și un profesor de pedagogie delegat de Ministerul de Instrucție.

ART. 22. — Directorul învățământului agricol ia parte la lucrările comisiei cu vot consultativ.

El face parte de drept din Uniunea Camerelor de agricultură.

ART. 23. — Comisia permanentă are următoarele atribuții:

a) Pregătește materialul și ordinea de zi pentru consiliul general;

b) Își dă avizul asupra chestiunilor ce-i sunt supuse de ministru;

c) Își dă avizul asupra aprobării cărților didactice pentru toate gradele și specialitățile de învățământ prevăzute în această lege.

d) Echivalează diplomele și certificatele străine cu ale școalelor prevăzute în această lege;

e) Își dă avizul asupra distribuirii fondurilor bu-

getare anuale la instituțiunile exterioare, cum și a supra bugetului fiecărei instituțiuni în parte;

Avizele comisiei permanente sunt consultative, afară de cele dela literele **c** și **d**, cari sunt obligatorii.

IV. Comisia de judecată.

ART. 24. — Comisia de judecată pentru corpul didactic al școalelor de Stat se compune din 3 membri și 3 supleanți și anume: un membru delegat de Curtea de apel din București, ca președinte; un membru al corpului didactic din învățământul superior agricol, delegat de consiliul general al învățământului agricol din sânul său și câte un membru numit de ministru din corpul didactic al fiecărei categorii și grad de școale.

Supleanții vor fi desemnați în acelaș mod.

Numirea, respectiv confirmarea, se face prin decret regal pe un period de 5 ani.

Comisia de judecată pentru corpul didactic al celorlalte școale va fi compusă după prevederile statutului respectiv.

ART. 25. — Atribuțiunile comisiei de judecată sunt cele prevăzute în capitolul X din legea învățământului secundar referitor la pedepsele corpului didactic.

Cel chemat în judecată are drept a se apăra singur sau a-și desemna un apărător, membru al corpului didactic; altfel i se va desemna un apărător din oficiu.

CAPITOLUL III

An școlar, vacanțe, examene, promovări

ART. 26. — Anul școlar durează 12 luni cu va-

canțe de două luni, cari vor fi stabilite prin statutul școlii pentru fiecare școală în raport cu caracterul ei.

ART. 27. — Statutul fiecărei școlii fixează numărul total al elevilor și repartizarea lor pe clase.

Maximum pe școală și clasă va fi fixat de regulament.

Sunt admiși ca elevi fiii de cetățeni români și străini. Elevii pot fi interni sau externi, bursieri ori solvenți. Taxele de solvență vor fi fixate de comitetul de îndrumare al fiecărei școlii sub rezerva aprobării ministerului la școlile de Stat și servesc pentru întreținerea elevilor.

Străinii sunt admiși numai ca solvenți.

ART. 28. — Admiterea în școală se face pe baza unui examen medical și în urma unui concurs.

Se pot admite și auditori liberi, români sau străini, cari pot locui și în afara de școală.

ART. 29. — Promovarea dintr'o clasă în alta se face pe baza notărilor din cursul anului și în urma unui colocviu de fine de an.

Elevii insuficient pregătiți la mai mult de două materii rămân repetenți. Repetarea clasei nu se poate face decât o singură dată.

În școlile de cari se ocupă legea de față nu se admite examene pentru elevii pregătiți în particular.

ART. 30. — La finele ultimului an elevii și elevele dela școlile de agricultură și specialități de gradul I și al II-lea, precum și elevele școlilor de economie casnică de gradul I și al II-lea vor da un examen de absolvire în fața unui delegat al ministerului, unui delegat al consiliului de îndrumare în afara de corpul didactic, precum și unui delegat al Camerei de agricultură locale.

Celor reușiți li se acordă diplome sau certificate de absolvire a școlii respective.

Elevii din serii mai vechi ca 3 ani nu pot fi admiși la examenele de absolvire decât dacă frecvențează din nou ultima clasă.

CAPITOLUL IV

Recrutarea profesorilor, drepturi, datorii și pedepse

ART. 31. — Recrutarea profesorilor și profesoarelor de specialitate se face pe baza unui examen de capacitate.

Comisiunea de examen se compune din 5 membri și anume:

3 profesori definitivii dela școlile superioare de agricultură, câte unul dela București, Iași și Cluj.

1 profesor definitiv dela școlile de gradul II.

1 profesor universitar de pedagogie. Cluj

Comisia va fi numită de ministru care va desemna și pe președinte.

Membrii vor fi desemnați astfel ca să se poată examina candidații dela 3 specialități deodată. Comisiunea va putea lucra cu majoritatea membrilor.

Condițiile ce trebuie să îndeplinească candidații și procedura de examen și de numire a profesorilor vor fi determinate prin regulament după prevederile capitolului VI și VII ale legii învățământului secundar, cu adaptările proprii învățământului agricol.

Pe lângă condițiile generale se cere candidaților să fie diplomați ai unei Academii de înalte studii agronomice sau școlii superioare de agricultură din țară sau străinătate cu titlu echivalent, să poseadă certificat de specializare corespunzător catedrei și să aibă 2 ani practică agricolă.

Până la înființarea secțiunilor de specializare la școlile superioare de agricultură certificatul de specializare se poate înlocui cu lucrări de specialitate.

Recrutarea profesorilor de cultură generală se va face după tablourile de capacitate ale Ministerului de Instrucțiune Publică, conform normelor ce se vor prevedea în regulamentul de aplicare al legii de față.

Tabloul de capacitate va fi întocmit pe specialități și va fi unic pentru toate gradele de învățământ.

Catedrele rămase vacante vor fi ocupate de suplinitori având licența în specialitatea respectivă sau diploma de inginer agronom.

ART. 32. — Corpul didactic al învățământului agricol se compune din:

a) Profesorii și maștrii cu titlu provizoriu numiți pe baza examenului de capacitate;

b) Profesorii și maștrii cu titlul definitiv, proveniți din cei provizoriu după 3 ani de funcționare în conformitate cu art. 63 și 64 din legea învățământului secundar. Avizul consiliului inspectorilor generali se înlocuește cu avizul comisiei permanente;

c) Profesorii și maștrii de specialitate, străini, angajați temporar cu contract.

ART. 33. — Maștrii, maestrele, șefii de cultură și secretarii contabili, în lipsa candidaților cu titluri superioare, se recrutează din absolvenții școlilor de gradul II, cu un examen de specialitate, după cum se va determina prin regulament.

Numirea lor se face în ordinea clasificării cu titlu provizoriu.

După 3 ani de provizorat și în urma a 3 inspecții speciale, cu avizul favorabil al directorului școlii,

al comitetului regional respectiv și al comisiei permanente se acordă numirea cu titlu definitiv.

Secretarii contabili se pot recruta și dintre absolvenții școalelor comerciale de gradul II.

Șefii de cultură și secretarii contabili sunt asimilați maștrilor în ceea ce privește salariul și gradările.

ART. 34. — Numirea profesorilor și maștrilor de la școalele particulare, cu dreptul de publicitate, se va face de către susținătorii școalei dintre candidații reușiți la examenul de capacitate, instituit de minister, respectiv la examenul pentru specialitate conform cu art. 33.

ART. 35. — Drepturile și datoriile, retribuția, pensionarea, transferarea, detașările, concediile, distincțiunile, recompensele și pedepsele profesorilor și maștrilor din învățământul agricol de Stat vor fi cele prevăzute de legea învățământului secundar.

ART. 36. — Pentru perfecționarea corpului didactic și auxiliar din învățământul de care se ocupă legea de față, Ministerul Agriculturii și Domeniilor va aplica măsurile prevăzute de art. 94 din legea învățământului secundar.

ART. 37. — Inspectorii, profesorii, maștrii și funcționarii administrativi de Stat, cari fac parte din corpul agronomic sau alt corp constituit, pot opta pentru leafa gradului lor în corp, fără gradatie. Termenele de gradatie nu se pierd în acest timp, iar efectul optării începe din anul bugetar următor.

ART. 38. — Membrii corpului didactic al școalelor de agricultură de orice fel, specialitate sau grad, de care se ocupă legea de față, nu au dreptul să ocupe o altă funcțiune administrativă la Stat, județ sau comună, ori a doua catedră. Drepturile câștigate până la data depunerii prezentei legi se res-

pectă. Funcțiunile de specialitate ocupate în institute, laboratorii, câmpuri de experiență, nu intră în prevederile acestui articol.

CAPITOLUL V

Supravegherea și conducerea școalelor

Consiliul profesoral și comitetul economic

ART. 39. — Conducerea școalei și anexele ei se încredințează unui director ajutat de profesorii de specialitate pentru ramurile respective și după necesități, de un subdirector la școalele de gradul I și II-lea.

ART. 40. — Directorii și directoarele școalelor de Stat sunt numiți dintre profesorii și profesoarele de specialitate ai școalei, cari au servit cel puțin 5 ani ca titulari.

Numirea se face cu titlul provizoriu pe timp de 5 ani, după care, cu avizul motivat al inspectorului respectiv și avizul conform al comisiei permanente, se acordă definitivatul.

El poate fi înlocuit în caz de vină numai în baza unei anchete și în urma hotărârii comisiei de judecată.

ART. 41. — Directorul unei școale de Stat nu poate ocupa altă funcțiune publică sau privată, nici avea vreun mandat electiv, afară de Camerele agricole; nu poate întreprinde comerț și industrie, nici exploată teren altul decât acel cu care a fost împroprietărit; nu poate figura în consiliile de administrație ale societăților comerciale sau industriale și nici a exercita vreo profesiune liberă.

Directorul va fi degrevat de o parte a orelor de curs obligatorii, potrivit prevederilor statutului fie-

cărei școale. Orele libere dela catedră se vor repartiza ca ore suplimentare la ceilalți profesori.

El este retribuit cu o diurnă egală cu jumătate din totalul salariului ce primește ca profesor.

ART. 42. — La școalele de Stat directorul rămâne personal răspunzător față de autoritățile școlare de mersul gospodăriei școalei și aplicarea legii, regulamentelor și statutelor școlare.

Comitetele ajutătoare pe cari le prezidează comitetul de îndrumare, consiliul profesoral și comitetul economic nu-i stingheresc inițiativa și nu-l acopăr de răspundere.

Directorul este obligat să ia avizul diferitelor comitete în toate împrejurările determinate de legi, regulamente și statut.

Avizele comitetelor sunt consultative.

ART. 43. — Pe lângă fiecare școală de Stat de gradul I și II vor funcționa un consiliu profesoral și un comitet economic. Consiliul profesoral se compune din toți profesorii școalei.

El are atribuțiile didactice și disciplinare, cari vor fi precizate prin regulament.

Comitetul economic se compune din director, subdirector și profesorii de specialitate.

Atribuțiile lui sunt:

a) Înlocuirea și aplicarea planului de exploatare pe o perioadă de cel puțin 5 ani;

b) Intocmirea planului de cultură anual;

c) Prepararea bugetului;

d) Supravegherea executării bugetului, vânzări, furnituri, etc.

ART. 44. — Ministerul Agriculturii va putea obliga personalul didactic și administrativ de Stat să locuiască la școală, acordând gratuit locuință, încălzit și luminat.

Profesorii de specialitate cari ajută la exploatarea ramurilor de producție vor participa atât la beneficiul net stabilit prin art. 11, cât și un procent din producția specialității lor, care se va stabili prin regulament.

Directorul nu participă la beneficiu. El primește o indemnizație pentru hrană și reprezentare, care se fixează de minister cu avizul comitetului regional și al comisiei permanente.

TITLUL II

Învățământul agricol general și special de gradul al II-lea

CAPITOLUL VI

Scopul și materiile de predat

ART. 45. — Scopul învățământului agricol general și special de gr. II este:

a) De a forma specialiștii necesari pentru exploatarea și instituțiile agricole, viticole, horticole, etc., particulare sau de Stat.

b) Personalul auxiliar pentru învățământul școlar și cel de popularizare.

c) Maeștrii pentru învățământul normal de băieți și învățământul primar superior cu caracter agricol.

Una din școalele de gradul II va putea fi organizată prin colaborare cu Ministerul Instrucțiunii Publice pentru a pregăti specializarea personalului care va funcționa în învățământul primar superior cu caracter agricol.

ART. 46. — În învățământul agricol de gradul II se predau materii de cultură generală și specială.

A. Materiile de cultură generală, aceleași pentru:

tecate școalele, vor fi predate de doi profesori și a-nume: limba și literatura română (lecturi speciale din genul rustic); noțiuni de psihologie și pedagogie aplicate la profesiile agricole; limba franceză sau limba germană, după alegerea școalei; istorie și geografie cu referiri speciale la viața economică.

Instrucțiunea și educația religioasă o va face preotul sau preoții de confesiunea cărora aparțin elevii școalei.

Medicul școalei va fi obligat să țină și conferințe de anatomie umană, igienă și medicină generală.

Un maestru de muzică.

B. Materiile de cultură specială sunt următoarele:

a) Pentru școalele de agricultură, agrolgia, fitotehnia și ameliorarea plantelor; zootehnie cu anatomia animală și boalele animalelor domestice, avicultura, apicultura, sericicultura și piscicultura; geniu rural cu matematică și desen; chimia agricolă și tehnologia agricolă cu științele fizico-chimice și meteorologia; cooperatie și noțiuni de economie politică și legislație rurală; economie rurală cu estimatii și contabilitate agricolă; horticultură, viticultură și silvicultură; științele naturale cu patologie vegetală și entomologie;

b) Pentru școalele de viticultură: viticultura; oenologia, agricultura, ameliorarea plantelor și zootehnie; geniu rural, matematică și desen; chimia, fizica și meteorologia; cooperatia și noțiuni generale de economie politică, economie rurală, estimatii și contabilitate și legislație; horticultura; științele naturale cu patologia vegetală și entomologie;

c) Pentru școalele de horticultură: pomicultura, viticultura; legumicultură; floricultură; arhitectura grădinilor, dendrologia, arboricultura de ornament și desen peisager; agricultură, ameliorarea plantelor și

zootehnie; cooperatie și noțiuni generale de economie politică, economie rurală, estimatii, contabilitate și legislație; științele fizico-chimice, meteorologie și tehnologie (industrializarea legumelor și fructelor); geniu rural și matematici; științele naturale; entomologia și patologia vegetală.

Pentru școlile de piscicultură, apicultură, sericultură, industrii agricole, motocultură, lăptării etc., materiile de cultură specială se vor determina pe măsura nevoilor cu avizul conform al consiliului general.

ART. 47. — Materiile prevăzute în art. precedent la alin. a, b și c se vor predă de către 7 până cel mult 10 profesori.

Regruparea materiilor ca și majorarea numărului profesorilor, se vor putea face de Minister cu avizul conform al consiliului general al învățământului agricol.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 48. — Numărul orelor de curs teoretic pe săptămână, precum și conducerea și instruirea elevilor la practica specialității se va determina prin regulament.

La caz ne nevoie se pot acorda ore suplimentare cu avizul comisiunii permanente și aprobarea Ministerului.

CAPITOLUL VII

Admiterea în școală, durata învățământului

ART. 49. — Sunt admiși ca elevi în școala de gradul II tineri în vârstă dela 16 ani împliniți cari au absolvit școala de gradul I sau gimnaziul, sau o școală echivalentă. Dispensă de vârstă până la un an se poate acorda de consiliul profesoral, după avizul medicului școlii.

Examenul de admitere în școală se ține pe baza cunoștințelor generale din gimnaziu. Candidații vor trebui să aibă cel puțin un an de practică agricolă.

ART. 50. — Durata învățământului este de 4 ani inclusiv stagiul de practică care va fi de cel puțin un an, repartizat pe tot timpul duratei cursurilor după prevederile statutului fiecărei școle.

În anumite cazuri se poate reduce durata dela 4 ani la 3 ani, cu aprobarea Consiliului general al învățământului agricol. Elevii din această categorie nu vor avea dreptul să se prezinte la bacalaureatul agricol.

ART. 51. — Absolvenții cu diplomă ai școalelor de gradul al II-lea pot fi admiși la un examen special de bacalaureat agricol care se dă în fața unei comisii mixte formată din delegați ai Ministerului de Agricultură și celui de Instrucție pe baza unui regulament întocmit de ambele Ministere.

Bacalaureatul agricol dă dreptul la înscrierea în învățământul superior agricol.

ART. 52. — Absolvenții cari au obținut diploma unei școle de gradul II beneficiază de dispozițiile art. 52 din legea de recrutare în condițiile bacalaureatelor.

TITLUL III

Învățământul agricol general și special de gradul I

CAPITOLUL VIII

Scopul și materiile de predat

ART. 53. — Scopul învățământului agricol de gradul I general și special este de a formă:

a) Buni gospodari în exploatațile proprii sau în serviciile particularilor;

b) Personal de execuție în instituțiile de specialitate și în acțiunea de popularizarea cunoștințelor agricole.

Școalele pot fi specializate în diferite ramuri ale agriculturii în sensul art. 4.

Două din școale vor putea servi pentru practica pedagogică a absolvenților din școalele superioare de agricultură, candidați la funcțiunile de profesori la școalele învățământului agricol general și special de gr. I și II și învățământul de popularizare.

ART. 54. — Învățământul ce se predă în aceste școale cuprinde materii de cultură generală și specială.

Materiile de cultură generală sunt: limba română, istoria, geografia, aritmetica, geometria, igiena și medicina practică, noțiuni de educație cetățenească, muzica, desen, caligrafie, etc.

Ele vor avea un caracter aplicativ la profesie.

Instrucțiunea și educația religioasă se va face de către preotul sau preoții de confesiunea cărora aparțin elevii școlii.

Limba franceză sau germană se va predă după alegerea școlii.

Materiile de specialitate variază după felul școlii.

Gruparea lor pe catedre se va stabili de minister cu avizul conform al Consiliului general al învățământului agricol.

ART. 55. — Numărul profesorilor la școalele de agricultură de Stat de gradul I vor fi de 4—6 inclusiv directorul, din cari 1—2 de cultură generală, în afară de medic și maștrii necesari.

Numărul orelor de curs teoretic pe săptămână.

precum și conducerea și instruirea elevilor la practica specialității se va determina prin regulament.

CAPITOLUL IX

Admiterea în școale. Durata învățământului

ART. 56. — Sunt admiși în școalele de gradul I tineri în vârstă de cel puțin 13 ani, cari au absolvit 4 clase primare și în urma unui examen medical ș. concurs de admitere.

Cei cari au absolvit cursul primar superior sau 2 clase secundare ori un curs echivalent pot fi primiți în clasa II pe bază de examen.

ART. 57. — Durata învățământului se stabilește prin statutul fiecărei școale dela 3—4 ani inclusiv stagiul de practică, care va fi de cel puțin un an repartizat pe tot timpul duratei cursurilor.

Se vor putea înființa școale cu durată de 2 ani cu condiția ca elevii să aibă pregătirea de 7 ani școală primară sau 2 ani școală secundară.

ART. 58. — Certificatele de absolvirea școalelor de agricultură și ramuri agricole de gr. I dau dreptul la serviciul militar cu termen redus, în condițiile art. 53 din legea recrutării.

TITLUL IV

Învățământul de economie casnică pentru fete

CAPITOLUL X

Școala de economie casnică de gradul II

ART. 59. — Scopul școalelor de economie casnică de gradul II pentru fete este de a pregăti:

a) Bune gospodine;

b) **Maestre și personal auxiliar pentru învățământul de gr. I de fete și pentru cel de popularizare;**

c) **Maestre pentru învățământul normal de fete și învățământul primar superior cu caracter de gospodărie.**

ART. 60. — Pe lângă una din aceste școli se va putea înființa în colaborare cu Ministerul Instrucțiunii o secție de specializarea învățătoarelor pentru învățământul primar și învățământul primar superior cu caracter de gospodărie și o altă secție pedagogică pentru candidatele la funcțiile arătate la art. 59, alin. **b** și **c** de mai sus.

ART. 61. — Materiile de predat sunt: **Limba și literatura română cu lecturi din genul rustic, noțiuni de psihologie și pedagogie aplicate la profesie. limba franceză sau limba germană, după alegerea școlii, istorie și geografie cu aplicație la viața economică, igiena cu noțiuni de puericultură; muzica și desen aplicat; științe naturale, fizico-chimice și tehnologia agricolă, agricultura inclusiv creșterea vitelor, avicultura, apicultura, sericicultura, horticultura, viticultura, științe economice, cooperatie și noțiuni de drept; gospodăria cu prepararea conservelor și bucătăria, țesătoria și tehnica culorilor și croitoria.**

Instrucția și educațiunea religioasă se va face de către preotul sau preoții de confesiunea cărora aparțin elevele școlii, iar toate celelealte materii vor fi predate de cel mult 11 profesoare, inclusiv maestrele.

Gruparea materiilor, crearea de noi catedre pentru specialități și admiterea de ore suplimentare se vor face după aceleași norme ca și la școlile de agricultură de gr. II.

ART. 62. — Recrutarea profesoarelor și directorilor se va face conform normelor prevăzute în

titlul I al acestei legi, cu deosebire că ele trebuie să aibă un an de specializare la o școală superioară de menaj din străinătate până se vor înființa cursuri superioare de menaj pe lângă școlile superioare de agricultură din țară.

ART. 63. — Sunt admise în școlile de economie casnică de gradul II tinere române de cel puțin 15 ani cari au absolvit școlile de gradul I, ori gimnaziu sau o școală echivalentă.

Condițiunile de admitere vor fi aceleași ca și la școlile de agricultură gradul II.

ART. 64. — Durata învățământului teoretic și practic este de 4 ani. Lucrările practice vor fi repartizate conform statutului special al fiecărei școle.

CAPITOLUL XI

Școale de economie casnică gradul I

ART. 65. — Scopul școlilor de economie casnică de gradul I pentru fete este de a pregăti bune gospodine.

Se primesc în școală absolvente a 4 clase primare.

Absolventele cursului primar superior sau a două clase de liceu, ori a unui curs echivalent se primesc în clasa II pe bază de examen.

Una din școale va putea servi pentru practica pedagogică a absolventelor din școlile superioare de agricultură, candidate la funcțiunile de profesoare la școlile de economie casnică de gradul I și II.

ART. 66. — Durata învățământului în aceste școale se fixează prin statutul fiecărei școle la 2—3 ani cu un an în plus facultativ, de specializare.

Certificatul de absolvire se eliberează după trecerea anului de specializare acelor cari au absol-

bit o școală de 3 ani și numai cu formele prevăzute la art. 30

ART. 67. — Materiile de predat sunt: limba română, istoria, geografia, aritmetica cu geometrie și desen, noțiuni de cooperatie și contabilitate, igiena, elemente de medicină practică și puericultura, economia casnică, țesătoria, croitoria, bucătăria, lăptăria și micile industrii casnice, conserve alimentare, agricultura, îngrijirea animalelor de curte, horticultura, sericicultura, avicultura, apicultura și muzica.

Instrucția și educația religioasă se va face de către preotul sau preoții de confesiunea cărora aparțin elevii, iar celelalte materii vor fi predate de 2 profesoare, 3 maestre și 1 șef de cultură.

ART. 68. — Pentru ținerea scriptelor și corespondența școlii directoarea va fi ajutată de o secretară contabilă absolventă a unei școlii de gradul II de economie casnică.

Ea va fi asimilată maestrelor.

TITLUL V

Învățământul de popularizare

CAPITOLUL XII

Școale de ucenici agricoli

ART. 69. — Școalele de ucenici agricoli funcționează pe lângă diferite instituții agricole ale Statului: școale, ferme, pepiniere, etc. Ele pot fi autorizate a funcționa și pe lângă exploatațile particulare în condițiunile stabilite prin regulamentul acestei legi.

Acste școale sunt conduse de câte un profesor

de specialitate, recrutat în conformitate cu art. 31, care stă sub dependența direcțiunii învățământului agricol în ceea ce privește programele, drepturile și datorile sale.

Profesorul școlii de ucenici va fi ajutat de un pedagog pentru instrucția și disciplina elevilor.

În timpul liber profesorii vor fi întrebuințați pentru acțiunea de propagandă agricolă.

În programul analitic va figura citirea și scrierea în limba română.

ART. 70. — Durata școlilor de ucenici agricultori este de 2—3 ani. În ele se admit elevi cu 4 clase primare.

Absolvenților li se acordă un brevet de lucrător calificat, dând dreptul la reducerea termenului militar la un an în condițiile art. 53 din legea de recrutare.

• BGU Cluj / Central University Library Cluj

CAPITOLUL XIII

Școale agricole de iarnă și școale de economie casnică de sezon

ART. 71. — Școlile agricole de iarnă pentru băieți, precum și școlile de economie casnică de sezon pentru fete, cari se vor înființa conform prevederilor art. 2, au de scop de a da cunoștințe de agricultură necesare fiilor de săteni și cunoștințe de gospodărie fiicelor de săteni spre a deveni buni gospodari și bune gospodine.

Astfel de școli pot funcționa și alternativ servindu-se de acelaș personal, local, etc.

ART. 72. — Durata învățământului este de 1—2 semestre.

Programul școlilor de Stat va fi alcătuit cu avizul comisiei permanente potrivit nevoilor localității.

ART. 73. — Conducerea școalelor agricole de iarnă este încredințată unui director, de preferință profesor ambulant în regiune, iar conducerea școalei de economie casnică de sezon se încredințează unei directoare care în timpul liber va face cursuri de economie casnică în regiune.

Directorul și directoarea vor fi ajutați la ținerea cursurilor de profesorii, maștrii și maestrele necesare, al căror număr se va fixa de ministru pentru școalele de Stat cu avizul consiliului general al învățământului agricol.

Recrutarea profesorilor și profesoarelor dela aceste școale se va face conform art. 31, iar recrutarea maștrilor și maestrelor se va face conform articolului 33.

ART. 74. — În aceste școale se primesc elevi și eleve fără deosebire de vârstă. La necesitate se vor putea reglementa condițiunile de admitere după propunerea comitetului de îndrumare al școalei. Examenul de absolvire se dă în fața comitetului de îndrumare.

Absolvenții școalelor de iarnă și absolventele celor de sezon obțin un certificat de absolvire.

Certificatul de absolvire a două semestre pentru băieții cari au absolvit cursul primar, dă dreptul la reducerea termenului militar la un an, în condițiunile art. 53 din legea de recrutare.

ART. 75. — În timpul vacanțelor profesorii și profesoarele vor vizita pe elevi sau vor urmări practica lor.

CAPITOLUL XIV

Invățământul ambulant

ART. 76. — Răspândirea cunoștințelor agricole

prevăzute la art. 2 din prezenta lege se va face de către profesorii ambulanti de agricultură cari vor funcționa cel puțin câte unul pe județ.

Ei vor ține pentru adulți, bărbați și femei convorbiri, conferințe, eventual și cursuri periodice, fixe sau ambulante; vor face vizite și demonstrații la domiciliu și pe teren vor răspândi cunoștințele prin publicații, broșuri, expoziții, concursuri, excursiuni, radio, cinematograf, etc.

ART. 77. — Convorbirile, conferințele și cursurile periodice se vor ține de către personalul didactic, calificat după prevederile acestei legi, ajutat de diferiți specialiști și anume: medici umani, medici veterinari, ingineri silvici, etc., după un program general alcătuit cu avizul comisiei permanente.

Minorităților li se va vorbi și în limba maternă.

ART. 78. — Profesorii ambulanti sunt plătiți de Ministerul Agriculturii cu salariu de profesor, la care se adaugă câte o gradatie la fiecare patru ani. Numărul gradatiilor va fi de cel mult șapte.

ART. 79. — Ministerul poate detașă profesorii ambulanti pe lângă Camerele de agricultură sau alte instituții cu condițiunea ca acestea să plătească personalul auxiliar necesar catedrei ambulante.

TITLUL VI

CAPITOLUL XV

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 80. — Școala medie de agricultură dela Roman, școala națională medie de viticultură dela Chișinău și școala medie de horticultură din București, cu anexele lor, intră sub prevederile acestei legi ca școli de gradul II, cu cari sunt echivalente, iar ac-

tualele școale inferioare de agricultură, de Stat și celelalte ramuri agricole, ca școale de gradul I, cu cari sunt echivalente.

Școalele elementare de Stat, de agricultură și grădinarie, se vor transforma în școale de gradul I, în școale de iarnă sau de ucenici, după împrejurări.

În acest mod se va face și echivalența lor.

Școalele de economie casnică existente se vor transforma în școale de economie casnică de gradul I cu cari sunt echivalente. Ele pot fi transformate în școale de gradul II, după necesități.

Actuala școală de iarnă dela Petriceanca și cele de lucrători (ucenici) agricoli, vor funcționa ca școală de iarnă, respectiv de ucenici agricoli, în conformitate cu dispozițiile acestei legi.

Actuala școală de piscicultură dela Giurgiu, școala de paznici de vânatoare din Sighetul Maramureșului, școala de lăptărie dela Runcu se consideră școli de gradul I și se vor conduce după prevederile acestei legi, rămânând dependente ca administrație de direcțiile cărora aparțin.

ART. 81. — Diplomele liberate de școala de agricultură din Roman cu începere dela 1916 pentru absolvenții intrați în școală în anul școlar 1911—1912 și cele eliberate de școala națională de viticultură dela Chișinău cu începere dela 1918, se recunosc ca diplomele unei școale de gradul II.

CertIFICATELE eliberate de școalele de lucrători agricoli se recunosc ca brevete de lucrători calificați, acordate după prevederile acestei legi.

CertIFICATELE eliberate de școala de iarnă dela Petriceanca se consideră ca certificate de școale de iarnă prevăzute de această lege.

Drepturile stabilite de comisiunea permanentă de învățământ se confirmă.

Absolvenții școalelor agricole particulare cari până în prezent s'au bucurat, printr'o decizie a Ministerului de Agricultură și Domenii, de reducerea termenului de serviciu militar își vor păstra acest drept, prevăzut de art. 56 din legea recrutării.

Pentru viitor aceste școli vor funcționa potrivit art. 3 din prezenta lege.

ART. 82. — Actualii profesori, conferențieri și institutori agronomi definitivi și provizorii, diplomați ai școlii de agricultură dela Herăstrău, Academia de agricultură Cluj și secția agricolă de pe lângă facultatea de științe din Iași, cum și cei cu diplome echivalate cu ale acestor școale, precum și licențiații și doctorii cu diplome de universitate, își păstrează drepturile câștigate și se confirmă ca profesori.

ART. 83. — Actualii institutori agronomi definitivi sau provizorii, posedând diplome eliberate de școlile medii din țară sau diplome străine echivalate în țară, își păstrează drepturile câștigate, fiind asimilați cu maștrii.

Ei sunt obligați ca în interval de 4 ani să se prezinte la un examen special, spre a dovedi completarea cunoștințelor la nivelul absolvenților de învățământ superior.

În acest scop Ministerul va putea acorda concedii de 1—2 ani, spre a audia cursurile și a lua parte la aplicațiuni la o instituție de învățământ superior agricol din țară.

Acei cari în timp de 4 ani nu trec acest examen, pierd catedra, urmând a fi utilizați în serviciul auxiliar ca maștri.

ART. 84. — Actualii profesori și institutori agronomi suplinitori, cu pregătirea arătată în art. precedent, alin. 1 și cu o vechime de cel puțin 1 an vor

trece un examen special spre a putea deveni maestri titulari.

ART. 85. — Actualii institutori agronomi și diriginți de școale elementare de agricultură, definitiv sau provizorii, absolvenți ai școalelor inferioare de agricultură, își păstrează drepturile câștigate, fiind asimilați cu maestrii.

ART. 86. — Absolvenții școalelor inferioare de agricultură cari funcționează actualmente cu titlul de suplinitor, au dreptul a se prezenta în timp de 4 ani la examenul de maestru, pregătindu-se ca auditor la o școală de gradul II. În acest scop li se vor putea acorda concedii de maximum 2 ani.

ART. 87. — Institutorii de cultură generală dela actualele școale inferioare, elementare și de economie casnică, cu drepturi recunoscute la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, își păstrează drepturile câștigate, fiind asimilați cu maestrii.

Învățătorii dela aceste școale, cu drepturile recunoscute de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, pentru a fi asimilați cu maestrii, vor trebui să treacă, în prealabil, examenul de înaintare pentru institutor.

Pentru a deveni profesori, institutorii vor trebui să urmeze secția pedagogică universitară, aplicându-li se procedura dela art. 83.

ART. 88. — Actualele directoare ale școalelor de economie casnică cu titlu provizoriu sau definitiv, își păstrează drepturile câștigate, fiind asimilate cu maestrele, prevăzute de această lege.

Pentru a deveni profesoare se vor conforma art. 83 din această lege.

ART. 89. — Membrii titulari ai corpului didactic, prevăzuți la art. 83, 85 și 88, absolvenți ai școalelor medii inferioare sau oricăror alte școale profesionale

și normale, având o vechime de cel puțin 15 ani în învățământul agricol, își păstrează drepturile la catedră și primesc salariul de profesor.

ART. 90. — Actualii șefi de cultură, secretari contabili și maestri definitivi după statutul funcționarilor publici, cum și maestrii și maestrele cu titlu definitiv și provizoriu dela școalele medii, inferioare, elementare și de economie casnică, dacă au cel puțin 15 ani de serviciu, sunt asimilați cu maestrii definitivi.

Cei cari au cel puțin 3 ani de serviciu și sunt definitivi după statutul funcționarilor publici sau au titlu provizoriu în învățământ, pentru a obține titlul de maestru sau maestră vor urma cursuri de perfecționare la o școală de gradul II, după normele prescrise de art. 83.

ART. 91. — Personalul administrativ aflat în ființă la toate școalele la data promulgării legii, dar care nu intră în prevederile articolelor de mai sus, își păstrează drepturile câștigate după statutul funcționarilor publici.

ART. 92. — Regulamente de aplicare vor dezvoltă principiile acestei legi.

ART. 93. — Toate legile, regulamentele și dispozițiile ministeriale, contrare legii de față, sunt și rămân abrogate.

ART. 94. — Prezenta lege intră în vigoare de la data de 1 Septembrie 1929.

Expunerea de Motive*)

1. INTRODUCERE

Învățământul nostru agricol de astăzi funcționează pe baza unei legi care datează din 1901 și a unor regulamente de date mai recente cari se abat dela vechea lege.

Toate prefacerile izvorâte din progresele realizate de tehnica și știința agricolă în ultimile decenii, precum și prefacerile sociale de după război, n'au găsit ecoul firesc în legislația învățământului agricol într-o țară „eminamente agricolă”. Este încă un fenomen care caracterizează gospodăria noastră publică.

Înainte de război agricultura Vechiului Regat se bază pe exploatarea pământului concomitent cu exploatarea țaranului. Nu cultura rațională și intensivă rentă mai mult, ci aceea care storcea mai savant vlaga țaranului și vlaga solului. Cât mai puțină cultură — și generală și profesională în masa plugarilor — eră mai de folos pentru agricultura latifundiară decât lărga educație care nu se oprește la formarea aptitudinilor speciale, ci formează conștiințe și ascute virtuțile active ale cetățeanului.

Marei agriculturi îi trebuiau pentru munca câmpului vite ieftine și virtuți pasive de sclavi. La ce i-ar fi folosit atâta „învățământ”?

*) Prezentată Senatului.

Iar după război, precum se va vedea din istoricul de mai la vale, problema învățământului a fost împusă mereu la ordinea zilei de nouile necesități, dar conducătorii politici n'au aflat încă momentul în care să se poată ocupa și de agricultură, deci și de învățământul agricol; erau prea presante nevoile „industrializărilor” și „comercializărilor” ca să se găsească timp și pentru agricultură.

Acest timp a sosit. Proiectul de față legiferează două domenii din cele trei ale câmpului educației agricole: *Învățământul de popularizare* (educația directă a maselor de plugari) și *Învățământul agricol școlăresc* (de gradul I și II) pentru băieți și fete, cari ar corespunde învățământului secundar. Rămâne de organizat învățământul agricol superior, pentru care am întocmit proiect aparte și l'am înaintat Ministerului Instrucțiunii, ca să fie încadrat în noua lege a învățământului universitar ce va fi adusă, după cum am convenit cu coelgul meu de la Instrucție, în desbaterile Parlamentului din această sesiune.

2. I s t o r i c

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vom arăta mai jos, pas cu pas, tot ce s'a făcut și s'a realizat în Vechiul Regat pentru învățământul agricol.

Primele începuturi au loc sub formă de *cursuri agricole* în 1833 în *Colegiul Sf. Sava* și mai apoi: la 1838 în *Academia Mihăileană* cum se va arăta mai jos și la *Seminarul Veniamin Costacke* în 1843.

Primele cunoștințe de agricultură în Vechiul Regat s'au răspândit sub formă de publicații prin cărțile tipărite în 1834 (1) și 1843 (2).

Regulamentul organic, care a fost prima Constituție a celor două principate, conține dispoziții de organizarea învățământului public, Epitropia școlaelor din Moldova, bazându-se pe situația creată de Regulamentul organic promite, între altele, la 1832, deschiderea unui institut „agronomic-îconomicesc”.

1) *Postelnicul Manolache Drăghici, Școala rurală și duminică sau învățătura pentru lucrarea pământului de câmp și de casă, 1834.*

2) *Ion Penescu, Prințipurile de agicultură.*

Dar înlăptuitoră ideei nu are loc în Moldova, cu toate că regulamentul școlar din 1849 spune precis că: „trebuie școale de agricultură pentru că cultura rațională a pământului poate înmulți capitalul național”. Abia sub Domnitorul Barbu Știrbey în Muntenia luă ființă la 1852 prima școală de agricultură sub denumirea de „Institut de Agricultură dela Pantelimon” (3).

La 1867 i s'a înființat o **catedră de silvicultură** denumindu-se dela acea dată Școala centrală de agricultură și silvicultură; iar la 1869 fu mutată la Herăstrău.

La 1875 s'a înființat pe lângă ea o secție de horticultură, însă s'a desființat după 2 ani.

După 1883 căpătă un caracter de școală medie întrucât nu se mai primeau elevi decât dacă au absolvit gimnaziul; iar la 1893 și mai precis dela 1904 când s'au înmulțit numărul catedrelor și profesorii se recrutau în condiții universitare, școala a dobândit un caracter intermediar, între școală medie și școală superioară. Asupra evoluției ei după 1908 nu ne vom ocupa, rămânând să fie eventual arătate cu prilejul proiectului de lege pentru organizarea învățământului superior.

În Moldova se făceau cursuri de agricultură la Academia Mihăileană din Iași între anii 1843—46, la început probabil de Leon Filipescu al cărui manuscris „Agronomia” figură între cursurile folosite de elevi. Mai apoi cursurile au fost predate de I. Ionescu dela Brad (1). Ele nu s'au continuat, efortul școalelor din acel timp având intenția să înființeze institutul agricol promis în 1832. Ion Ionescu însă n'a părăsit ideea unui învățământ agricol în țară, și după înapoierea lui din Turcia unde a scris monografia agricole de seamă asupra Dobrogei (pe atunci provincie turcească) și asupra Tesaliei, a înființat prin anii 1870—74 o școală-fermă la moșia sa Brad din județul Roman, după modelul celei dela Roville. Școala însă n'a durat decât patru ani din lipsă de frecvență, sătenii noștri nepricupând rostul unei astfel de școale.

3) *C. Sandu-Aldea*, Școala superioară de agricultură Herăstrău-București. După *S. Radian*, *Învățământul agriculturii și silviculturii*, prima școală de agricultură s'a încercat la 1836, pe locul numit Ciofăria dela Pantelimon.

4) *S. P. Radianu*, *Trecutul și prezentul agriculturii românești*.

5) *Ch. D. Druțu*, *Istoricul învățământului agricol în România*.

Prima organizație legală a învățământului agricol la noi o prevede legea instrucțiunii publice dela 1864, care prin art. 207 spune: „Se vor institui în centrele principale ale României trei școli de agricultură cari vor cuprinde și ferme-model pentru inițiativa practică a agriculturii.

Trei ani după aplicarea acestei legi au luat ființă încă 2 școli, pe lângă cea existentă la Pantelimon: una la Galata lângă Iași și alta la Balta Verde lângă Craiova. Ele erau organizate după tipul fermelor-școli date de Stat în arondă directorului pe timp de 20 an, după ce le înzestră. Statul se obligă să plătească întreținerea elevilor, iar munca acestora rămânea în profitul directorului. Felul acesta de organizare deosebit de acel al școlii dela Pantelimon n'a putut dura și școlile s'au desființat: prima la 1871 și a doua la 1872, elevii amândorora trecând la Herăstrău, unde se mutase școala dela Pantelimon.

Anul 1883 înseamnă o dată mai importantă pentru dezvoltarea învățământului agricol. În acest an s'a legiferat un învățământ agricol mai complet, afară de recrutarea profesorilor care a fost lăsată să se efectueze tot pe baza legii generale a învățământului.

Prin legea dela 1883 se prevedea:

- a) școli practice de agricultură;
- b) școli regionale de agricultură;
- c) o școală superioară de agricultură la Herăstrău;
- d) o școală specială de silvicultură la Brănești.

Conform dispozițiilor acestei legi, care puneă întreg învățământul agricol în dependența Ministerului Agriculturii, s'a înființat în 1883 școala practică de agricultură dela Strihareț, lângă Satina, adăpostindu-se în fostele chilii ale schitului; la 1885 a luat ființă a doua școală practică de agricultură pe moșia Statului Păncești-Dragomirești lângă Roman, după ce i s'au făcut clădirile necesare, iar la 1889 s'a înființat a treia școală la Armășești, județul Ialomița.

Durata învățământului eră de 2 ani, cu excepția școlii dela Armășești care avea 3 ani, pentru că se predau și meseriile. La ea eră anexată și o secție pentru fete.

Abia în 1891 s'au deschis creditele necesare pentru înzestrarea școlilor cu localuri de școală, grajduri, magazii și mobilier.

Școale regionale nu s'au înființat, nici cea de silvicultură. Școala dela Herăstrău a rămas cu vechea ei organizație, cu deosebire că primea numai absolvenți ai gimnaziului.

După 10 ani (1893), legea de organizare a învățământului agricol se modifică pentru a se introduce în ea următoarele schimbări:

- a) Se reduce programul teoretic al școalelor practice;
- b) Silvicultura predată până acum la Herăstrău se desparte de agricultură, înființându-se o școală specială la Brănești;
- c) Înființarea de ferme-model pentru practica absolvenților din școala dela Herăstrău și cele practice.

Organizația acestora n'a corespuns totdeauna așteptărilor, întrucât legiuitorul dela 1883 și 1893 a preconizat aceste școale pentru țărani. În realitate ele au dat diferiți funcționari agricoli de Stat și particulari.

În 1899, în vederea unei noi organizări a întregului învățământ agricol, toate școalele trec la Ministerul Instrucțiunii, de unde după 2 ani revin din nou la cel al Agriculturii, fără nici o altă modificare de program.

În sfârșit legea dela 1901, care-i legea în vigoare și azi, (pentru școalele inferioare, elementare și de economie casnică), statornicește că școalele practice depind de Ministerul Instrucțiunii Publice, rămânând la cel al Agriculturii numai școala centrală de agricultură și școala de silvicultură, aceste două din urmă cu organizația lor anterioară.

Școalele agricole practice depinzând de Ministerul Instrucțiunii erau de două grade:

- a) Școalele elementare cu durata de doi ani, cari să fie înființate de județe, cel puțin câte 4 de fiecare;
- b) Școalele inferioare care reprezintă continuarea celor practice, dar cu o durată de 3 ani teoretici și 1½ ani practici la ferme, după care să se treacă un examen de absolvire. În acest scop programul analitic s'a amplificat; cursurile se predau de 2 institutori agronomi.

Școalele inferioare aveau să servească și pentru pregătirea normaliştilor în vederea conducerii școalelor elementare, condiție care nu s'a satisfăcut niciodată.

În prevederile acestei legi au luat ființă și școalele de economie casnică, numite la început școalele de gospodărie rurală pentru educarea fiicelor de sătean, cu o durată de 3 ani și

un program mai mult practic. Regulamentul lor de funcționare interzicea eliberarea de certificate absolventelor.

Legea inovează și asupra administrației bunurilor școlare. Ele se exploatează de director cu ajutorul muncii elevilor, iar beneficiul net nu se varsă ca venit la Stat, ci servește atât pentru îmbunătățiri școlare, cât și pentru a se distribui ca beneficiu la elevi și personal.

Efectul acestei legi a fost relativa înmulțire a școalelor de agricultură și de economie casnică. Progresul lor numeric se vede din tabloul de mai jos.

Învățământul așa cum a fost conceput de legea din 1901 a evoluat. Una din școalele inferioare a fost transformată la 1911 în școală medie, tip de școală creat de necesități, iar câteva școale elementare s'au transformat în inferioare. Programele deasemenea au evoluat astfel că starea de fapt a învățământului agricol este alta decât cea determinată de lege, mai ales în urma unificării învățământului din provinciile alipite.

Printr'un Decret-Lege din 1919 întreg învățământul agricol, așa cum l'am avut prin Legea din 1901 pentru vechiul Regat, — iar cel din provincii așa precum l'am moștenit, — a trecut sub conducerea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, care a căutat pe cât posibil să le adapteze noilor condiții de existență.

Efectul trecerii la Ministerul de Domenii s'a simțit imediat, dacă judecăm după numărul școalelor dela 1919, înzestrările de atunci, numărul profesorilor și frecvența elevilor față de cele de azi.

* * *

Învățământul mediu a rămas totuș fără o lege la baza lui, întemeindu-se până în ziua de azi pe un simplu regulament.

* * *

3. Caracterizarea legilor

Ceeace caracterizează legiurile de învățământ agricol este lipsa de precizie în scopurile ce și le-a pus. Legile din 1864 și 1883 nu poartă nimic despre scopul învățământului agricol și formulează numai obiectul lui; Legea din 1893 face un pas înainte arătând numai scopul școlii de agricultură dela Herăstrău. Legea din 1899 și cea din 1901 precizează întru câțva scopul. Cele elementare, glăsuște acea lege, vor pregăti ele-

vii „în vederea culturii mici”, iar cele inferioare dau cunoștințe „pentru a formă buni gospodari rurali și pentru a prepară pe învățătorii școalelor elementare”. Din definierea scopurilor acestui învățământ, confuzia între învățământul agricol școlar și cel de popularizare iese ușor la iveală. Această confuzie este și mai evidentă dacă nu uităm că până la legea ce prezentăm nici una din cele precedente nu amintește ceva despre învățământul de popularizare sau de difuziunea în masse a cunoștințelor agricole.

Nu putem uita totuși că Ministerul de instrucție a putut con-cepe, prin mintea clară și sufletul generos al lui Spiru Haret, un început de învățământ agricol de popularizare, organizat prin învățătorii ambulanți, iar timp de 3—4 ani (1908—1912) dispunând chiar de câțiva revizori agricoli. Rezultatele acestor încercări au fost tot așa de platonice însă, cum a fost generozitatea dela care a pornit

4. Starea de fapt și legea de bază

Legea din 1901 cu tot anahronismul ei a fost totuși singura bază legală timp de 28 ani în care vecinii noștri au săvârșit progrese remarcabile în învățământul lor agricol.

Legea, instrument menit în țara noastră ca și în toate țările să ajute progresul societății prin contingentele noi sociale, economice, culturale, etc., a contribuit, din contră, în învățământul nostru agricol să țină lucrurile în loc, temperând, uneori anihilând chiar, tendințele spre progres ale acestui învățământ.

Desigur că dacă oamenii și condițiile obiective au fost de vină că acest învățământ n'a putut să facă progresele impuse de noua structură agrară, aceasta se datorește în bună parte și greutății cu care această lege învechită a apăsas asupra lui.

Intemeindu-se pe o lege care în contradicție cu ceea ce în alte țări pune toată greutatea — (în lupta de ridicare a țărâ-nimei) — pe acțiunea exercitată asupra ei direct de învățământul școlar, încadrat într'o organizare biurocratică de minister; lipsit de sprijinu material necesar din partea Statului, acest învățământ a făcut în ultimul deceniu un singur progres: s'a dezvoltat în sens orizontal, atingând cifra de 115 școale de diverse grade și diverse categorii după cum se vede mai jos față de 68 școale câte erau imediat după războiu (1919).

	Ministerul Agriclturii	Alte ministere	Instituții și asociațiuni	TOTAL
Școale superioare	2	1	—	3
„ medii agric.	1	—	—	1
„ „ vitic.	1	—	—	1
„ „ hortic.	1	—	—	1
Liceu tehnic agricol	—	1	—	1
Școale inferioare agricult.	28	3	7	38
„ „ viticult.	6	—	—	6
„ „ horticult.	4	—	2	6
„ „ meserii agricole	1	—	—	1
„ elementare agric.	8	—	3	11
„ „ grădinărie	1	—	—	1
„ de economie casnică	18	—	—	18
„ „ iarnă	1	—	1	2
„ „ ucenici agricoli 1)	25	—	—	25
	97	5	13	115

Este vorba deci de un progres realizat sub raportul extensiv. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Flagrantă contradicție dintre cerințele vremii și legea de bază cu totul anacronică, nu putea duce la progresul real — cel intensiv: îmbunătățirea condițiilor învățământului; (înzestrări cu material și laboratoare, plantații, animale, mașini — apoi perfecționarea tehnică și pedagogică a personalului bine selecționat; adaptarea școalelor nevoilor reale ale regiunilor). Influența vădită a acestora asupra ridicării nivelului de educație profesională în masa plugarilor.

Sub raportul învățământului de popularizare la încercările neisbutite de învățământ ambulante ale lui Spiru Haret putem adăuga școala de ucenici agricoli care a dat rezultate mai practice.

Tot ca învățământ de popularizare socotim școala agricolă de iarnă de la Petriceanca (Bucovina și școala Uniunii svă-

1) Școalele de ucenici agricoli au fost organizate și au funcționat tot ca instituții de învățământ școlar, reușind totuși în oarecare măsură să dea elemente ce reveneau în gospodăria proprie așa cum le eră menirea.

Ele pot fi considerate mai degrabă ca învățământ de popularizare.

bești din Banat, ambele organizate după modelul școlii similare din Germania (Winterschule). Școala de la Petriceanca e în legătură cu un laborator de controlul semințelor. După experiența făcută în Cehoslovacia, Germania, Austria și Ungaria, acesta e tipul de școală ce trebuie răspândit pentru instruirea marelui masă a poporului.

În sfârșit o altă formă de răspândirea cunoștințelor agricole de popularizare la noi sunt cursurile periodice de 3—10 zile înființate de câțiva ani în diferite centre și mai les la școlii. Nefiind încă complet organizate, rezultatele lor nu se pot aprecia îndeajuns.

5. Rezultatele date de școlile de agricultură și cele de economie casnică

Într'un tablou alăturat se găsesc trecuți absolvenții din școlile de agricultură de toate gradele repartizați pe profesii. Tabloul este destul de interesant și ne sugerează următoarele reflecții:

Absolvenții școlilor medii de agricultură și viticultură se găsesc funcționari de Stat în proporție de 56%, profesioniști pe cont propriu 12% și în continuare de studii 19%, restul au părăsit specialitatea. Cifrele acestea arată nevoia ce s'a simțit ca acești absolvenți să fie chemați la serviciile publice de specialitate și ne arată cu toată opunerea învățământului superior sfurtările făcute de absolvenții școlilor medii de a continua studiile.

Trecând la învățământul inferior, găsim și aci o proporție destul de mare de funcționari de Stat (31%) și din aceia ce continuă studiile (18%). Dacă a doua cifră se explică prin legătura organică ce există între învățământul inferior și cel mediu, prima cifră e surprinzătoare pentru școlile acestea cari nu sunt destinate să scoată funcționari. E un procent apreciabil și din cei ce au rămas la casa lor (21%), cât și din cei ce sunt ocupați în întreprinderi particulare (15%).

Școlile elementare și mai puțin îndreptățite să dirijeze la funcții publice, totuși au un procent de 17% funcționari în specialitate. E drept însă că marea lor majoritate au rămas la casele lor (36%), iar alții au continuat școala (27%), existând de asemenea posibilitate de trecere la școlile inferioare.

Școlile de economie casnică au o situație deosebită de celelalte. Serviciile publice și anume învățământul a absorbit 30% din absolvente, fiind numite maestre la școlile de economie

casnică în urma dezvoltării acestui învățământ și înmulțirii numărului școalelor. Au rămas însă gospodine la ele acasă 30% și au părăsit meseria 18%.

O constatare interesantă se poate face asupra rezultatelor date de școalele inferioare, elementare și de economie casnică dacă comparăm Nr. de absolvenți raportat la Nr. înscrișilor din acea promoție. Statistica întocmită de Minister (1) începând dela 1923—1926, arată că în general absolvesc aceste școale 50½ dintr'o promoție, restul merg în gospodăriile proprii cu cunoștințe mai multe ori mai puține din specialitatea lor, sau se îndreaptă spre alte ocupațiuni. Astfel că procentele arătate mai sus, în ce privește pe funcționarii de Stat, trebuie rectificate în sensul că ele se reduc la jumătatea celor arătate.

În concluzie rezultă că în absolvenții acestor 3 feluri de școale o parte s'a îndreptat la funcțiuni, restul exercită meseria la ei acasă.

6. *Preocupări de organizare a învățământului agricol după război*

Presiunea necesităților organice de după război a dus la o serie de frământări și încercări de organizare a învățământului agricol, însă fără nici un rezultat practic.

La începutul anului 1919 s'a format la Ministerul Agriculturii și Domeniilor o comisiune compusă din profesorii dela Herăstrău, dela școala superioară de silvicultură (în acel timp pendinte de Ministerul Agriculturii și Domeniilor), din profesori universitari, din delegați ai Ministerului de Instrucție și din delegați ai provinciilor alipite. Comisia aceasta a redactat un ante-proiect de lege unitar al învățământului agricol, cuprinzând: învățământul superior încadrat în institute *agricole independente*, învățământul mediu, învățământul inferior, învățământul de economie casnică pentru fete, învățământul de lucrători agricoli și cel ambulant. Ante-proiectul prevede legătura între diferite grade de învățământ cu o circulație verticală între școale și organizarea lui la Ministerul Agriculturii.

Ante-proiectul n'a fost depus în Parlament.

În 1921 s'a întocmit un alt ante-proiect de lege. Nici acesta n'a fost depus în Parlament.

Tot în 1921 s'a depus în Parlament, din inițiativă parlamentară, un proiect de lege referitor la organizarea insti-

1) E. Grințescu, Situația școalelor de agricultură.

tutelor tehnice universitare, unde intră și învățământul agricol superior. Proiectul nu s'a votat.

Un alt proiect de lege depus din inițiativă parlamentară în 1921 aproape simultan cu precedentul, relativ la organizarea școlii superioare de agricultură Herăstrău, n'a fost deosemena votat.

În 1922 Ministerul Agriculturii a numit o nouă comisiune compusă din profesori dela Herăstrău, care să întocmească ante-proiectul de lege pentru organizarea învățământului agricol. Ante-proiectul acesta, ieșit din examinarea comparativă a celor 4 anteproiecte de lege, cuprindea organizarea învățământului agricol unitar, școlile superioare ca institute agronomice, cu legătura între diferite grade de învățământ, prin circulație verticală și cu organizarea lui la Ministerul Agriculturii și Domeniilor. Anteproiectul întocmit n'a fost depus în Parlament.

Ministerul Instrucțiunii Publice hotărând în 1925 reorganizarea diferitelor grade de învățământ, teoretic și aplicat, s'a ocupat și de învățământul agricol care să treacă sub administrarea și controlul său.

În comisiunea întocmită, delegații Ministerului Agriculturii și Domeniilor, și președintele asociației Corpului didactic agricol, au făcut opinie separată asupra trecerii învățământului agricol mediu și inferior la Ministerul Instrucțiunii și organizarea lui ca în licee și gimnazii agricole.

Delegații au admis circulația verticală și orizontală în diferite grade de învățământ aplicat și teoretic.

Anteproiectul s'a depus în Parlament abia în 1928 și a fost votat fără menționarea învățământului agricol.

O altă comisiune compusă din profesori ai școlii superioare de agricultură Herăstrău, instituită în 1926, a despărțit învățământul superior de cel mediu și inferior, întocmind două anteproiecte de lege deosebite: primul pentru înființarea facultăților agronomice pe lângă universități, al doilea pentru organizarea învățământului mediu, inferior și de economie casnică la Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Simultan cu aceste ante-proiecte s'au pregătit de către profesorii dela Herăstrău și de către delegați ai Ministerului de Instrucție și ai Universității din București un ante-proiect de lege de înființarea facultății de științe agricole numai pe lângă Universitatea din București.

Acest anteproiect a trecut prin Consiliul legislativ, însă n'a fost depus în Parlament.

În sfârșit un ultim ante-proiect s'a întocmit tot în 1927 pentru organizarea deosebită a Academiei agricole Cluj ca o școală superioară independentă, sub autoritatea Ministerului Agriculturii și Domeniilor. Pentru că avizul Universității din Cluj a fost de a nu fi primită ca o facultate a acelei Universități, nici proiectul acesta n'a fost depus în Parlament.

Comisiunile instituite în cursul acestui an compuse din: reprezentanți ai celor trei școli superioare (Herăstrău, Cluj, și secția agricolă a facultății de științe Iași), reprezentanți ai școlilor medii, ai școlilor inferioare și de economie casnică, au elaborat două ante-proiecte de legi:

Unul care se ocupă de organizarea învățământului agricol superior, sub forma de facultăți agronomice încadrate la Universitate; și prezentul care se ocupă cu organizarea învățământului agricol celalt (gr. I și II) și al învățământului de popularizare adică difuziunea cunoștințelor agricole în masele populare.

7. Economia actualului proiect de lege

O primă caracterizare a proiectului de lege ce prezentăm este *precizarea scopurilor, diferitelor categorii de învățământ agricol și distincțiunea învățământului școlar propriu zis de învățământul de popularizare.*

O altă caracteristică este că specializarea învățământului nostru agricol — redusă până acum numai la 3 ramuri: viticultură, legumicultură și pomicultură — este extinsă prin acest proiect până la ultima limită. Intensificarea agriculturii paralel cu dezvoltarea industriilor agricole sunt imperative categorice, cărora agricultura noastră trebuie să se supună sub sancțiunea decăderii noastre economice și politice. Agricultura la noi producând grâul scump, nu poate găsi de bușeuri sigure decât pentru produsele transformate (industrializarea agriculturii). De aceea *specializarea învățământului de toate gradele nu poate întârziă un moment.*

Una din lipsurile grave de până acum ale acestui învățământ a fost imposibilitatea unei *selecționări superioare a personalului.* De aceea printr'o serie de articole (27—32) am impus recrutarea riguroasă a profesorilor și auxiliarilor lor (maestrii), iar prin art. 31 am asigurat o permanentă perfecționare a corpului didactic și auxiliar. La fel, prin art. 71—85, am impus categoric ridicarea la nivelul culturii corpului didactic cerut de vremea noastră a celui auxiliar aflat în func-

ține în momentul aplicării acestei legi. Art. 6 vine ca o completare și măsură de prevedere a intențiilor din articolele mai sus pomenite, impunând programe analitice nu numai pentru lecțiile teoretice, dar și pentru cele aplicate, ca și pentru lucrările manuale cari vor fi intensificate și raționalizate.

Pregătirea pedagogică indispensabilă oricărui învățământ și cu atât mai mult unuia de complexitatea celui agricol, este asigurată în acest proiect prin adoptarea condițiilor de recrutare și a măsurilor de perfecționare stipulate în legea învățământului secundar, învățământ care are o lungă și serioasă experiență în această direcțiune. Era necesar în acelaș scop să se asigure o intimă legătură a lui cu Ministerul de Instrucțiune, lucru ce se realizează prin art. 18, iar prin art. 12 să evite pe viitor situația normală a recrutării de inspectori în învățământul agricol, fără experiență didactică și fără pregătirea pedagogică necesară. Tot în acest scop controlul contabilcesc (în bani și în materie), atât de delicat la o școală de agricultură, a fost cu totul disjuns de cel tehnic și pedagogic, permițând inspectorilor să se ocupe cât mai mult de latura didactică și tehnică atât de neglijată în acest învățământ.

Minimum de înzestrare din punct de vedere al construcțiilor, al inventarului agricol, al ramurilor de exploatare, al cabinetelor, al muzeelor, etc. — impus prin art. 5 din proiect oricărei școale înainte de a începe funcționarea; organizarea întocmirii și editării de manuale didactice și organizarea pregătirii și procurării materialului intuitiv de cabinet și muzee prevăzute în art. 8, sunt măsuri a căror importanță nu puteau să ne scape. Sensul lor pedagogic va fi ușor înțeles dacă nu vom uita că marea majoritate a școalelor actuale nu pot da minimum indispensabil de pregătire practică absolvenților lor, atât din cauza lipsei aproape complete, ca și din cauza vechimii manualelor didactice existente, cum și din cauza — mai ales — lipsei unei baze intuitive serioase pe care n'o pot oferi acestui învățământ tehnic decât gospodăriile anexe, bine înzestrate și bine conduse, alături de cabinetele cu materialul intuitiv suficient și inteligent pregătit și utilizat. Multe din actualele școale mici nu-și merită numele din cauza acestor lipsuri esențiale pentru formarea tehnică a tineretului.

În afară de măsurile enumerate până aci, (menite a înlătură grave lipsuri de ordin organic, pedagogic și tehnic al a-

cestui învățământ) se impunea încă o serie întreagă de măsuri fără de cari nu se poate asigura progresul acestui învățământ.

Organele consultative din Minister: Consiliul General al învățământului agricol și Comisia permanentă; organele consultative locale, cari vor funcționa pe lângă fiecare școală; Comitetul de îndrumare, Consiliul profesoral și Comitetul lor economic la care se referă art. 11 și 16—19, împreună cu statutul propriu al fiecărei școale, cu introducerea contabilității în partidă dublă (art. 10), cu acordarea calității de persoană morală (art. 10) și cu revizuirea obligatorie a regulamentelor și programelor la date fixe (art. 12), toate acestea sunt măsuri cu multiple și variate efecte epntru progresul acestui învățământ.

Supletea și elasticitatea pe care o vor imprimă aceste măsuri învățământului agricol, supletea atât de necesară lui tocmai fiindcă e dublat de gospodării agricole, cari nu pot trăi fără un minimum de libertate, îi vor asigura adaptarea la nevoile regiunilor naturale (acomodarea orizontală) și vor da posibilitatea să evolueze cu timpul (acomodarea verticală), ferindu-l de anchilozarea în care s'a complăcut atâta timp, anchilozare care a oprit pe loc însuș progresul agriculturii noastre contrar menirii sale.

Activitatea la lumina zilei, impusă centrului prin colaborarea cu școalele în subordine care-și vor trimite membrii corpului didactic în organele consultative centrale, activitatea deschisă deasemeni a directorilor de școale prin colaborarea intimă a acestora cu organele consultative locale și prin introducerea contabilității duble, sunt o garanție că abuzurile vor fi prevenite și paralizate.

Angrenarea întregii conduceri, centrală și locală a școalelor în sistemul acesta de organe consultative pe care țările din apus și aproape toate țările ce ne înconjoară le-au adoptat încă de mult, care a fost mereu lipsit și-l vor scoate din biurocratismul și centralismul în care a fost anchilozat până azi

În sfârșit, proiectul ce am onoare a vă prezenta are prevăzute și dispozițiile menite să pună ordine și în circulația admisă în toate țările, promițând absolvenților din diferitele grade de învățământ să ajungă cu ajutorul bacalaureatului agricol până la învățământul agricol superior.

În acest chip învățământul superior, care a amenințat uneori să cadă în exagerare abstractă, va simți o binefăcătoare

temperare prin pătrunderea elementelor practice din școalele de gr. I și gr. II alături de cele provenite direct din licee.

Cu măsurile de prevedere și de realizare efectivă cuprinse în proiectul de lege ce supun aprobării d-voastră, cred d-ilor deputați (senatori) că vom asigura agriculturii noastre elemente de elită cu o cultură și educație aleasă, înțelegătoare a misiunii ce au de îndeplinit și capabile în acelaș timp, să pună în practică sau să deprindă țărănimea cu tehnicile unei agriculturi superioare.

Ministrul Agriculturii și Domeniilor, I. MIHALACHE.

Avizul Consiliului Legislativ

— Sedința dela 24, 25 și 27 Mai 1929

PROCES-VERBAL No. 28

Sub președinția d-lui Profesor I. N. Angelescu.

Prezenți fiind:

Consilieri permanenți d-nii: G. Slătineanu, St. Chicoș, G. Sărățeanu și N. Hiott.

Referent titular al lucrării d. C. Narly.

Luând în discuție proiectul de lege pentru organizarea învățământului agricol și casnic de gr. I și II și de popularizare, înaintat Consiliului de Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu adresa Nr. 18.272 din 18 Mai 1929, emanând dela acelaș Minister și înregistrat la acest Consiliu sub Nr. 39 de la 22 Mai 1929.

Ascultând raportul d-lui consilier permanent St. Chicoș și referatul d-lui referent titular C. Narly.

Consiliul,

Constată că prezentul proiect de lege se ocupă cu organizarea unei părți din învățământul agricol și anume cu „organizarea învățământului agricol și casnic de gradul I și II și de popularizare”. Prezentul proiect de lege lasă întreaga organizare a acestui învățământ pe seama Ministerului de Agricultură și Domenii.

I. Pentru menținerea unității învățământului în Stat, proiectul de lege prevede în art. 18, care se ocupă de compunerea „Consiliului general al învățământului agricol”, că unul din membrii acestui Consiliu va fi delegat al Ministerului de Instrucție. În expunerea de motive se vorbește de „necesitatea unei intime legături cu Ministerul de Instrucție”, legătură pe care proiectul vrea să o înfăptuiască tocmai prin prezența acestui delegat.

Însă la baza culturii naționale trebuie să existe o unitate de conducere și de principii relative la spiritul însuși al învățământului național de toate categoriile și gradele, precum și o armonică ierarhizare a titlurilor și drepturilor conferite.

O asemenea unitate nu se poate asigura decât încredințând conducerea și organizarea întregului învățământ aceluși Departament cărui în mod firesc îi incumbă această preocupare, adică Departamentului culturii naționale.

Prezența unui singur delegat al Ministerului de Instrucție în sânul unui numeros Consiliu, Consiliu care la rândul său nu poate da avize conforme decât în anumite chestiuni limitate, nu poate asigura integrarea ramurei de învățământ lăsată în grija Ministrului Agriculturii și Domeniilor în unitatea de conducere și organizare a învățământului general al Statului.

II. Art. 11 dispune că prin deorgare dela legea contabilității publice a Statului, veniturile școalelor de cari se ocupă prezentul proiect nu se varsă la Stat, urmând ca o parte din ele să fie distribuită personalului „pentru a se încuraja producția agricolă”. Tot astfel vor participa la beneficiul net și „profesorii de specialitate cari ajută la exploatarea ramurilor de producție” conform art. 42 din proiect.

a) Prin afectarea dinainte a veniturilor acestor școale, fără ca ele să intre mai întâi în veniturile generale ale Statului, de unde prin votul Camerei deputaților, să fie repartizate după urgența și necesitatea din fiecare an a cheltuelilor publice de orice fel, se calcă dispozițiunile constituționale în această materie. Într'adevăr art. 114 din Constituție dispune că „toate veniturile sau cheltuelile Statului trebuiesc trecute în buget și socoteli” și că „în fiecare an Adunarea deputaților încheie socotelile și votează bugetul”.

Prin urmare, conform principiilor Constituționale, Adunarea deputaților este chemată să autorize perceperea veniturilor și efectuarea chetuelilor în fiecare an prin votarea bugetului. Nu pot exista fonduri permanent alocate care să nu aibă nevoie de aprobarea anuală a Adunării deputaților atât în ce privește veniturile cari le alimentează, cât și cheltuelile la cari sunt afectate aceste venituri.

Căci, conform principiului universalității bugetare, toate veniturile Statului trebuiesc prevăzute în buget și din totalitatea lor să se îndestuleze toate cheltuelile publice potrivit votului Camerei deputaților;

b) Prin participarea la beneficii a personalului (art. 11) și a profesorilor (art. 42) se acordă un plus de salarizare unora dintre funcționarii publici, spre deosebire de ceilalți funcționari ai Statului. Un asemenea fel de salarizare atinge principiul de armonizare a retribuțiilor bugetare potrivit căruia trebuie să fie același grad de funcțiune în orice administrație ar fi să fie egal retribuit. Excepțiunile în materie de salarizare a funcționarilor publici creează o inegalitate de tratament a acestor funcționari care ar urmări să fie diferit salarizați, după cum sunt întrebuințați într-un serviciu public producător sau neproducător de venituri.

Pentru aceste motive Consiliul propune suprimarea dispozițiilor din art. 11 și 42 referitoare la afectarea veniturilor acestor școli și repartizarea lor la personal și profesori.

III. Art. 47 prevede ca limită inferioară de vârstă pentru a fi admis în învățământul agricol de gradul II etatea de 17 ani.

Însă cum la această vârstă, în mod normal, tinerii au absolvit deja de doi ani gimnaziul, școala de gradul I sau una echivalentă, urmează că acei 2 ani pe cari tinerii trebuie să-i treacă în afară de școală sunt pierduți pentru ei. Nu mai vorbim de urmările grave de ordin social și pedagogic pe cari le poate avea o întrerupere a pregătirii profesionale pentru niște copii, tocmai în această vârstă.

Art. 54 prevede etatea minimă de 13 ani tinerilor absolvenți a 4 clase primare spre a fi admiși în școlile de gradul I. În mod normal însă școala primară este absolvită la vârsta de 11 ani.

În consecință Consiliul este de părere că dispozițiile art. 47 și 54 referitoare la limita inferioară de vârstă să fie suprimate, urmând ca elevii la cari se referă articolele de mai sus să poată fi primiți în școlile de gradul I și II îndată ce au terminat cursurile premergătoare.

IV. Art. 10 prevede posibilitatea ca „în regiunile minoritare învățământul agricol să se poată predă și în altă limbă decât în cea română, cu condiția ca limba română, istoria patriei, geografia României și noțiunile de drept să se predă obligatoriu în limba română”.

Referitor la aceste dispozițiuni Consiliul este de părere că un Stat național nu poate organiza, conduce sau întreține școli în care limba, mijlocul principal de educație și învățământ, este străină. Chiar dacă articolul de mai sus s'ar modifica în sensul că numai școlile înființate de particulari să

se poată servi de o limbă străină. Consiliul crede că totuși această măsură este împotriva bunei organizări a Statului, întrucât școllele prevăzute în prezentul proiect, chiar când sunt înființate de particulari, păstrează un caracter de Stat prin aceea că sunt „autorizate și controlate de Stat” (art. 3) și că absolvenții acestor școlle se bucură, în mod egal, în Stat, de toate drepturile diplomei obținute, printre cari este și acela al reducerii stagiului militar (art. 10 al. 2; art. 50; art. 56; art. 72 al. final).

În consecință Consiliul este de părere că această dispoziție a art. 10 trebuie scoasă din proiect.

V. Consiliul opinează că art. 6 al. final, art. 19 al. f și art. 25 al. 2 nu sunt clare și au nevoie de o nouă redactare.

Cu modificările și precizările de mai sus Consiliul este de părere că proiectul de lege urmează a fi supus desbaterilor Corpurilor Legiuitoare.

Președinte, I. N. ANGELESCU.

Consilieri permanenți: *G. Slătineanu, St. Chicos, G. Sărățeanu, N. Hiott.*

Referent titular, *C. Nartu*, Cluj

Cluj, Central University Library Cluj

Raportul dela Senat

Domnilor senatori,

Proiectul de lege relativ la organizarea învățământului agricol și casnic de gradul I și II și de popularizare adus în deliberarea Senatului cu Mesajul Regal No. 1.845 dela 12 Iunie 1929, secțiunile d-voastre, luându-l în cercetare, l-au admis toate, numind delegați:

Secțiunea I pe d-l St. Graur;

Secțiunea II pe d-l Titu Dem. Staicu;

Secțiunea III pe d-l Aurel Varlam;

Secțiunea IV pe d-l Gh. Th. Stăncescu;

Secțiunea V pe d-l I. Clinciu;

Secțiunea VI pe d-l Gh. Gheorghiu, și

Secțiunea VII pe d-l C. Rădulescu-Motru, cari întrunindu-se în ziua de 26 Iunie 1929, sub președinția d-lui senator Ștefan Graur, luând parte la ședință raportorul comisiei respective care a fost convocat, și luând din nou în cercetare sus arătatul proiect de lege, precum și raportul comisiei respective, l-a adoptat pe considerentele următoare:

Învățământul agricol din țara noastră se găsește în momentele de față lipsit de o legiuire clară și unitară. S'a încercat dela 1919 și până astăzi să se pună capăt acestei stări de lucruri. Ministerul Agriculturii și Domeniilor a convocat în acest scop diferite comisii cărora le-a cerut avizul asupra reformelor ce trebuie făcute. Rezultatul a fost aproape nul. Comisiunile convocate au întocmit ante-proiecte de legi, dar aceste ante-proiecte n'au inspirat destulă încredere miniștrilor respectivi pentru a le face să fie votate de Parlament.

De abia anul acesta învățământul agricol are parte să fie examinat în întregul său și să i se aducă o ordine în principiile de conducere.

Proiectul de față, ieșit din colaborarea reprezentanților școalelor agricole de toate gradele, consultați în cursul acestui an, realizează în sfârșit dorința pe care au avut-o toți miniștrii de agricultură și domenii dela 1919 încoace.

Domnilor senatori,

Ori și ce fel de învățământ, nu numai acel agricol, este merit să rămână sterp, sau chiar stricăcios, dacă el se dezvoltă într'un spirit care contrazice adevăratele interese ale națiunii. Scopul urmărit de ori și ce fel de învățământ este înzestrarea tinerilor cu deprinderile și cunoștințele necesare unei profesii producătoare și utile societății. Învățământul agricol, în special, are de scop pregătirea tinerilor pentru o muncă productivă. Dacă în celelalte ramuri de învățământ mai poate fi îndoială asupra acestui scop, la învățământul agricol nu poate fi. Învățământul agricol trebuie să fie legat de viață; el trebuie să fie laboratorul în care se experimentează forțele de producție ale generației tinere.

Din nenorocire la noi nici învățământul în genere și nici învățământul agricol în special n'au urmărit în mod consecvent acest scop. Spiritul în care el s'a dezvoltat a fost viciat, în primul rând, prin o tradiție cu totul străină acestui scop. În urma multor secole de împilare și de nesiguranță, poporul român a intrat, în viața lui istorică de popor liber, cu o totală lipsă de încredere în munca proprie. Copiii împilaților birnici de odinioară au venit la școală cu un singur ideal: asigurarea unei funcții la Stat. La tradiție s'a adăugat apoi greșita judecată a celor chemați să dea conducerea învățământului. Exagerând interesul pe care îl are fiecare Stat tânăr de a-și completa cadrul funcționăresc, acești conducători au făcut din școală un mijloc de demagogie. Ei au înmulțit școalele improductive așa zise de cultură generală și au stricat rosturile specializării productive acolo unde acestea începuseră a prinde. S'a ajuns cu chipul acesta să se dea școlii române o singură menire și anume: să fie o imensă fabrică de certificate, adică de polițe trase asupra bugetului public.

În aceste condiții, mai mult decât ori și ce altă ramură de învățământ, a suferit cel agricol. Bilanțul acestui învățământ este trist. Școalele de agricultură, cari datează de mai bine de o jumătate de veac, au contribuit foarte puțin la ridicarea producției agricole a țării. Mai nici una dintre ele n'a

reuşit să-şi câştige reputaţia că dă absolvenţi, pe cari lumea să-i preţuiască şi să caute a-i apropiă. Absolvenţii şcoalelor de agricultură, de toate gradele, şi-au găsit întrebuinţare aproape exclusiv ca funcţionari la Stat. De altminteri şcoalele de agricultură erau în bună parte numai în titlatură şcoli de agricultură. Multe dintre ele erau lipsite, atât de materialul necesar practicii agricole, cât şi de profesori specialişti în agricultură.

Aceasta şi explică uşurinţa cu care erau trecute, când la Ministerul de Agricultură, când la acela de Instrucţie Publică.

Domnilor senatori,

Legea de faţă urmăreşte să pună de acord organizarea şcoalelor de agricultură cu adevăratul lor scop.

Dispoziţiile ei fundamentale se pot rezuma astfel:

Învăţământul agricol se dă în trei categorii de şcoli; fiecare categorie având organizaţia sa definitivă. El se împarte în: 1) Învăţământ de popularizare; 2) Învăţământ agricol de gradul I şi II; şi 3) învăţământul superior. (Exp. de motive, art. 1, 2, 3). Învăţământul superior este destinat să formeze pe cercetătorii de ştiinţă şi elementele didactice. Despre dânsul nu vorbeşte legea de faţă. Expunerea de motive a proiectului sugerează numai, că el se va organiza, fie aparte, în şcoli superioare autonome de agricultură, fie în facultăţi tehnice înăuntrul Universităţilor.

Proiectul de lege se ocupă de învăţământul de popularizare şi de învăţământul agricol de gradul I şi II. Învăţământul de popularizare are în vedere exclusiv răspândirea cunoştinţelor şi deprinderilor cari vor ajuta la ridicarea muncii agricole. Din el nu ies funcţionari, ci muncitori calificaţi. Învăţământul de gradul I şi II poate forma într-o oarecare măsură funcţionari administrativi şi învăţători de sat, dar, ca tendinţă generală, şi el rămâne în serviciul producţiei agricole. Şcoalele conduse de Ministerul de Agricultură şi Domenii sunt, prin urmare, înainte de toate, şcoale de specializare agricolă.

Dându-le acest scop, în mod lămurit, prin proiectul ce vi se prezintă, Ministerul de Agricultură şi Domenii face o operă patriotică, fiindcă este o operă patriotică curajul de a rupe pe faţă cu o tradiţie nenorocită, chiar când tradiţia este ieşită din trecutul nostru însuş.

Scopul odată fixat, eră nevoie de mijloace bine chibzuite, ca el să-și aibă asigurată realizarea.

Principalele merite ale legii de față consistă tocmai în găsierea acestor mijloace. Ele se întâmpliesc în următoarele poziții.

Școalele de agricultură de gradul I și II dobândesc libertatea de a se adapta prin organizația lor diferitelor cerințe economice ale țării. În sfârșit, libertatea de mișcare, pe care conștiința timpurilor moderne o reclamă ca un drept natural al omului, este acordată în România și instituțiilor menite să pregătească pe o parte din fiii țării la rolul de oameni utili societății. Fiecare școală de agricultură își are statutul său special (art. 9). În statut sunt cuprinse dispoziții generale, comune la toate școlile de acelaș fel, și dispoziții speciale individualității sale proprii. O comisie permanentă, instituită pe lângă Ministerul de Agricultură, elaborează dispozițiile generale, iar comitetele de îndrumare, instituite pe lângă fiecare școală, din persoane interesate la mișcarea producției agricole, elaborează dispozițiile speciale (art. 9, 21—23). Deasupra comisiei permanente și comitetelor de îndrumare, stă consiliul general al învățământului agricol, compus din reprezentanții cei mai autorizați ai tuturor intereselor agricole și menit să dea unitate întregului învățământ (art. 18, 19).

Învățământul de popularizare se bucură de aceeaș libertate. (Art. 67 și urm.). Interesele economice locale își recuceresc însemnătatea, pe care mentalitatea birocratică a foștilor noștri legiuitori nu voia să o recunoască până acum.

Libertatea lăsată fiecărei școale de a se adapta nevoilor economice locale este pentru moment un impuls puternic dat întregului învățământ agricol. Singură ea nu este însă de ajuns. Pentru a-și da roadele trebuie susținută. Adaptarea la nevoile economice locale, nu este de ajuns să fie înscrisă în statutul școlii de agricultură, ci ea trebuie să fie asigurată prin măsurile de prevedere ale Statului și anume prin organizarea cooperativelor de credit și de producție agricolă; prin organizarea cu cointeresarea școlii, a micilor industrii la casa săteanului; prin neîntreruptă colaborație între școală și serviciile de exploatare ale avuției publice, colaborație care să lege indisolubil școala de viața economică a regiunii în care se află. Numai când școala de agricultură, prin exemplul culturii ei și mai ales prin însușirile de muncă ale absovenților pe cari îi va

vărsă în jurul ei, va spori producția generală, numai atunci scopul ei, în prevederile actualei legi, va fi asigurat. Să nădărdim că Statul nostru va lua aceste măsuri de prevedere.

Ca reprezentant al Statului ne gândim în primul rând la ministrul de agricultură și domenii. De aceea mai nădărdim că învățământul agricol de gradul I și II, precum și învățământul de popularizare, vor fi prin această lege definitiv înfiate de către Ministerul de Agricultură și Domenii, și că nu vor mai riscă pe viitor să se adăpostească ca orfane și pe la Ministerul de Instrucție Publică.

Domniilor senatori,

În deplină înțelegere cu dl. ministru de agricultură, comitetul delegaților, pentru a întări și mai mult caracterul practic al dispozițiilor legii, a introdus câteva modificări.

Cele mai principale privesc următoarele articole:

În art. 10 și art. 76 s'a dat o redactare mai corectă intențiunii legiuitorului și prin această redactare, comitetul delegaților, s'a depărtat încă și mai mult de părerile exprimate de Consiliul legislativ, în ședințele sale dela 24, 25 și 27 Mai 1929, asupra acestei legi. Consiliul legislativ, prin o greșită înțelegere a spiritului legii propuse, este de părere că limba de predare în școalele agricole să fie și pentru minoritari limba română la toate obiectele de învățământ, de oarece școalele agricole dau diplome cu drepturi în Stat. Prin redactarea cea nouă se învederează mai bine că scopul școalelor de agricultură nu este să dea diplome, ci să facă oameni producători în agricultură.

În art. 47 s'au modificat condițiile de vârstă în care vor fi primiți elevii în școalele de gradul II scăzându-se din 17 ani la 16 ani. Această scădere s'a făcut avându-se în vedere precocitatea și sănătatea rasei noastre care poate da elemente pentru munca agricolă încă la această vârstă scăzută. Este inutil să adăugăm că și la acest articol n'am putut să primim sugestiunile Consiliului legislativ care ne îndeamnă să scoborîm vârsta și sub acest număr de ani. Legea de față a fixat vârsta având în vedere condițiile în care se face munca agricolă, pe când Consiliul legislativ fixează vârsta probabil din considerațiuni de ordine abstractă pedagogică. Tot în acest articol, pentru a accentua și mai mult caracterul practic al școalelor de gradul II, s'au adăugat la cunoștințele cerute pentru admitere și cunoștințele de practică agricolă.

În art. 31 relativ la recrutarea profesorilor s'a mărit numărul anilor de practică agricolă.

S'a completat și redactat în chip mai metodic programa materiilor de predat în școalele de gradul I și II prevăzute la art. 44 și 52. Rolul educativ al preotului, care fusese omis, a fost introdus la școalele de ambele grade.

Prin modificări de amănunt în dispozițiile diferitelor articole s'a căutat a se face cât mai strânsă legătura dintre școalele de învățământ agricol și Ministerul de Agricultură și Domenii. Și în această privință n'am ținut seamă de părerea Consiliului legislativ care sugerează abandonarea școalelor de agricultură din partea Ministerului de Agricultură și trecerea lor la Ministerul de Instrucție, fiindcă preocuparea noastră nu este aceeași cu a Consiliului legislativ. Consiliul legislativ se preocupă de unitatea formală de conducere și de armonica ierarhizare a titlurilor și drepturilor conferite de diplome, veșnicele drepturi ale diplomei; noi, comitetul delegaților, ne preocupăm de interesele variate ale agriculturii și foarte puțin de unități formale și armonice.

Celelalte modificări sunt de mai puțină importanță.

În credința, d-lor senatori, că actualul proiect de lege pentru organizarea învățământului agricol și casnic de gradul I și II și de popularizare va aduce, prin aplicațiile sale, o creștere și o mai adâncă raționalizare a producției noastre agricole, subsemnatul, în numele comitetului delegaților, am onoarea a vă ruga să binevoiți a-i da și d-voastre aprobarea.

Raportor, C. RĂDULESCU-MOTRU.

Raportul dela Cameră

Domnilor deputați,

Comisiunea permanentă de agricultură, păduri și domenii, întrunindu-se în număr cerut de regulament în ședințele dela 16, 17 și 23 Iulie a. c., sub președinția d-lui D. Căpățineanu, membru, a luat în cercetare proiectul de lege votat de Senat, relativ la învățământul agricol și casnic de gr. I și gr. II și de popularizare.

În urma discuțiilor ce au avut loc, comisiunea ascultând și expunerea făcută de d. Ministru al Agriculturii, și având în vedere considerațiunile arătate în expunerea de motive, l'a admis cu modificările arătate în proiectul de lege ce însoțește acest raport și prin subsemnatul raportor, vă roagă, d-lor deputați, a-i da și aprobarea d-voastre.

În conformitate cu prescripțiunile art. 93 din regulamentul interior al Adunării deputaților, au fost desemnați d-nii: D. Cărăuș, St. Larionescu și N. Rusănescu cari, împreună cu d. J. Cămărășescu ca președinte și subsemnatul ca raportor, vor cerceta amendamentele prezentate în ședință publică.

Raportor, MIHAI ȘERBAN.

CUPRINSUL

I

Lege pentru organizarea învățământului agronomic gr. I și II

TITLUL I

Dispoziții Comune

BCU Cluj / Central University Library Cluj

	Pag.
CAP. I.—Principii generale	3
CAP. II.—Conducerea și controlul învățământului . .	8
I.—Inspectorii	8
II.—Consiliul general al învățământului agricol	9
III.—Comisia permanentă	11
IV.—Comisia de judecăți	13
CAP. III.—An școlar, vacanțe examene, promovări . .	13
CAP. IV.—Recrutarea profesorilor, drepturi datorii și pedepse	15
CAP. V.—Supravegherea și conducerea școalelor .	18

TITLUL II

Învățământul agricol general și special de gradul al II lea

CAP. VI.—Scopul și materiile de predat	20
CAP. VII.—Admiterea în școală, durata învățământului	22

TITLUL III

Învățământul agricol general și special de gradul I

CAP. VIII.—Scopul și materiile de predat	23
CAP. IX.—Admiterea în școală durata învățământului	25

TITLUL IV

Invățământul de economie casnică pentru fete

	Pag.
CAP. X.—Școala de economie casnică de gradul II	25
CAP. XI.—Școala de economie casnică de gradul I	27

TITLUL V

Invățământul de popularizare

CAP. XII.—Școala de ucenici agricoli	28
CAP. XIII.—Școale agricole de iarnă și școale de economie casnică de sezon	29
CAP. XIV.—Invățământul ambulant	30

TITLUL VI

CAP. XV.—Dispoziții tranzitorii și finale	31
---	----

II

Expunere de motive	36
Avizul Consiliului Legislativ	51
Raportul dela Senat	55
Raportul dela Cameră	61